

A Régiók Bizottsága véleménye – Úton a földközi-tengeri térségben folytatott tevékenységek jobb irányítását célzó integrált tengerpolitika felé

(2010/C 267/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- ajánlja, hogy hatékony mechanizmusok jöjjenek létre, amelyek révén a földközi-tengeri térség országai ösztönzést kapnak és képessé válnak arra, hogy egyenlő mértékben hozzájáruljanak a hatékony kormányzáshoz ebben az egyedülálló térségben, különös figyelmet fordítva a tengeri környezet védelmére és a biológiai sokféleségre;
- hangsúlyozza különösen, hogy fontolják meg az RB több alkalommal hangoztatott felszólítását, amely szerint ki kell dolgozni egy egységes, egyszerűsített pénzügyi mechanizmust, amely valamennyi tengeri vonatkozású kérdést összefogja egy európai part menti és szigeti alap keretében;
- ajánlja, hogy a helyi és regionális dimenzió potenciális szerepe kapjon nagyobb figyelmet és elismerést mind az EU-ban, mind az Unión kívüli földközi-tengeri államokban, és ennek kapcsán még nagyobb figyelemben, koordinációban és támogatásban részesüljön a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlésének (ARLEM) munkája;
- kéri, hogy az Európai Bizottság vegye fontolóra olyan intézkedések ajánlását és elfogadását, amelyek az Európai Unió tagállamai között, valamint az Unión kívüli földközi-tengeri partnerekkel összehangolják a speciális közvetlen fellépéseket a megnövekedett, határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni harc érdekében, nem utolsósorban az emberkereskedelem, a kábítószer- és a fegyverkereskedelem jelenségére tekintettel;
- ragaszkodik ahhoz, hogy a Régiók Bizottsága és az általa képviselt helyi és regionális kormányzati szint teljes körű lehetőséget kapjon arra, hogy aktívan részt vegyen a tagállamok javasolt magas szintű fókuszpontjai csoportjának tevékenységében, amelyek célja az integrált tengerpolitika alakításának rendszeres megvitatása;
- kéri, hogy rövid és középtávon dolgozzanak ki és alkalmazzanak megfelelő politikai eszközöket és mechanizmusokat, amelyek hatékonyan segítik a tengerpolitika további integrációját, és a tengerpolitikák nagyobb harmonizációját és egyszerűsítését eredményezik.

Előadó:	Michael Cohen (MT/PES), Kalkara polgármestere (Sindku, Kalkara)
Referenciaszöveg:	Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – Úton a földközi-tengeri térségben folytatott tevékenységek jobb irányítását célzó integrált tengerpolitika felé
	COM(2009) 466 végleges

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Bevezető

1. osztja azt a nézetet, hogy a földközi-tengeri térség sajátos lehetőségeket, valamint kihívásokat tartogat, különös tekintettel a tevékenységek irányításával kapcsolatos kérdésekre;
2. sajnálkozva állapítja meg, hogy a Földközi-tenger térségében még mindig egymástól igen eltérő gazdasági-társadalmi körülmények uralkodnak;
3. megállapítja továbbá, hogy a Földközi-tenger olyan zárt és sérülékeny környezet, amely intenzív – és gyakran veszélyes – tengeri tevékenységnek van kitéve;
4. hangsúlyozza, hogy mind a jelenlegi, mind a következő nemzedékek érdekében ösztönözni kell a rendelkezésre álló tengeri erőforrások használatának fenntartható megközelítését;
5. sajnálattal jegyzi meg, hogy a Földközi-tengeren a hosszú ideje tartó emberi beavatkozás és a természeti erőforrások túlzott kiaknázása miatt a tengeri környezet állapota jelentősen romlik;
6. támogatja azt a nézetet, hogy a fokozott gazdasági jellegű tengeri tevékenység és a környezetvédelem nem zárja ki egymást, feltéve hogy olyan, megfelelő irányítási mechanizmus kíséri, amelynek célja az, hogy örvendetes egyensúlyt teremtsen egyfelől a gazdasági szempontok, másfelől pedig a társadalmi és környezetvédelmi dimenzió között;
7. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság azt az átfogó célt tűzi ki, hogy a tengeri tevékenységek gazdaságilag jobban megtérüljenek, ugyanakkor csökkenjen a földközi-tengeri ökoszisztémára gyakorolt hatás;
8. támogatja azt a nézetet, hogy ahhoz, hogy egy integrált tengerpolitika, amelyet ugyan elsősorban a tagállamoknak szántak, sikeres lehessen – különösen egy olyan térségben, mint a Földközi-tengeré, ahol csupán az országok harmada EU-tagállam –, fontos, hogy az Unión kívüli mediterrán partnerekkel magasabb szintű kölcsönös egyetértés és együttműködés jöjjön létre;
9. üdvözliz az Adriai/jón-tengeri kezdeményezésben részt vevő nyolc ország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Görögország, Olaszország, Montenegró, Szerbia és Szlovénia) külügyminiszterei által 2010. május 5-én Anconában elfogadott, „Az adriai/jón-tengeri régióra vonatkozó európai stratégiát támogató nyilatkozat”-ot, mely többek között a fejlesztési politikák, köztük a tengerpolitika egységes átvételének hathatós előmozdítását célozza az EU tagállamai és az Adriai/jón-tengeri kezdeményezésben részt vevő többi ország között, különösképpen a helyi szereplők, és elsősorban a helyi és regionális önkormányzatok

bevonásával készülő közös fejlesztési stratégiák kidolgozásának ösztönzésével;

10. kiemeli, hogy a tengeri környezet és annak irányítása jelentősen kihat a helyi és regionális dimenzióra, és viszont;

A legfontosabb kihívások

11. elismeri, hogy ha az európai és a világgazdaság szövetének egy olyan eleméről van szó, mint a Földközi-tenger térsége, igen összetett kérdések merülnek fel, és sokfelől nehezedik nyomás a döntéshozókra;
 12. megemlíti, hogy a gazdasági tevékenységek jelenlegi szintje – különösen az olyan területeken, mint a tengeri hajóforgalom és áruszállítás, a halászat és a turizmus – mély nyomot hagy a Földközi-tenger ökoszisztémájában, és ez csak tovább fokozza a környezet romlását;
 13. egyetért azzal, hogy a szárazföldről és a hajókról származó szennyezés, a szemét, a biológiai sokféleséget érő hatások, a túlhalászás és a tengerpart állapotában tapasztalható romlás aggasztó elegyre sűrűsödően megoldást kell találni;
 14. tudatában van annak, hogy a Földközi-tenger térségének egyedi kulturális és természeti örökségét egyre nagyobb veszély fenyegeti;
 15. tisztában van azzal is, hogy a földközi-tengeri térség az éghajlatváltozás potenciális hatásait tekintve erős kockázatnak van kitéve;
 16. örömmel fogadja annak elismerését, hogy a térségben nagy problémát jelent a tengeri úton történő illegális bevándorlás, és támogatja azt az elképzelést, hogy a jelenség megfékezése és az emberéletben ezzel összefüggésben bekövetkezett veszteségek megakadályozása érdekében a mediterrán partnerek között együttműködésre van szükség;
- ### A tengerpolitika hatékonyabb irányítása felé
17. osztja az aggodalmat, hogy mivel a mediterrán országok többségében az ágazati politikák irányítását külön-külön igazgatási szervek végzik, a tengerhasznosítási tevékenységek kumulatív hatásának áttekintése nehezen teljesíthető cél;
 18. úgyszintén aggódik amiatt, hogy azok a nyílt tengeri területek, amelyek a tengeri terület nagy részét alkotják, a parti államok számára megnehezítik a parti tengerükre és partvonalukra közvetlen hatást gyakorló tevékenységek tervezését, szervezését és szabályozását;

19. megállapítja, hogy a politikák és a tevékenységek egymástól elszigetelten, a tengerre hatással lévő tevékenységek, illetve a helyi, országos, regionális vagy nemzetközi szereplők közötti megfelelő koordináció nélkül fejlődnek, és ez megnehezíti a földközi-tengeri térségben folytatott tevékenységek jobb irányítására irányuló törekvések megvalósítását;

20. egyúttal egyetért azzal, hogy az érdekelt felek részvétele, a döntéshozatal átláthatósága és a közösen elfogadott szabályok végrehajtása alapvető a felelősségteljes irányítás megvalósításához;

21. egyetért azzal, hogy a Földközi-tengeren ki kell alakítani a környezetvédelem kultúráját, amely minden szinten alapvető eleme a tudatosításnak és a tengeri fenntarthatósági folyamatokban való részvételnek;

22. újfent hangoztatja azt a nézetet, hogy a helyi és regionális önkormányzatok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy megállapítsák, mire van szükség a politika helyi szintű és a regionális tengeri medence szintjén történő végrehajtásához, és így jelentős szerepet játszhatnak abban, hogy integrált tengerpolitika jöhessen létre a földközi-tengeri térségben;

23. e tekintetben megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok már most is aktívan részt vesznek az említett célra irányuló regionális kezdeményezések kidolgozásában és sikeres végrehajtásában; ⁽¹⁾

A Földközi-tenger partján fekvő országok szerepe

24. támogatja a mediterrán tagállamok arra való ösztönzését, hogy folytassák az integrált tengerpolitikájuk kidolgozására irányuló erőfeszítéseket;

25. örömmel fogadja az információmegosztást és a bevált módszerek cseréjét lehetővé tevő rendszer felállítását;

26. örömmel fogadja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy a tagállamok magas szintű fókuszpontjai rendszeresen foglalkozzanak a Földközi-tenger kérdésével annak érdekében, hogy megvitassák az integrált tengerpolitika formálásában elért eredményeket;

27. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy ösztönözze a tagállamokat arra, hogy az integrált tengerpolitikai irányítás témakörében kicseréljék egymás között a bevált módszereket, különösen az európai területi együttműködési célkitűzés keretében a Földközi-tenger térségére vonatkozóan létrehozott programok segítségével;

28. oszítja azt a nézetet, hogy a Földközi-tenger egyedi, félig zárt jellege és a tengerhasznosítási tevékenységek határokon átnyúló hatásai magasabb szintű együttműködést tesznek szükségessé az Európai Unión kívüli mediterrán partnerekkel;

29. örömmel fogadja azt az európai bizottsági javaslatot, hogy egy kifejezetten az integrált tengerpolitikával foglalkozó munkacsoport létrehozásával ösztönözzék a legjobb gyakorlatok cseréjét az EU és azon EU-n kívüli mediterrán országok között, amelyek érdeklődnek a tengeri ügyek integrált megközelítése iránt;

30. ösztönzi az információmegosztás folyamatának és a támogatási programok kifejlesztésének oly módon történő kiterjesztését a földközi-tengeri térségben levő nem uniós államokra, hogy azokat arra sarkallja, hogy eltávolodjanak a felosztott és ágazati szemléletmódtól, és a tengeri ügyekre holisztikus, integrált megközelítést alkalmazzanak;

31. hangsúlyozza, hogy a meglévő politikai kezdeményezések (mint például az európai szomszédságpolitika vagy a partnerségi eszköz) keretében történő technikai segítségnyújtás és konkrét, közös együttműködési programok kidolgozása a helyes irányba tett lépés;

32. hangot ad abbéli nézetének, hogy a kutatói, a szakmai és a civil szervezetek bevonása tovább fogja erősíteni ezt a folyamatot;

33. arra kéri az Európai Bizottságot, ismerje el, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jó helyzetben vannak ahhoz, hogy jelentős hozzájárulást nyújtsanak ezen a téren, és ezért minden alkalmat és szükséges eszközt meg kell adni nekik, hogy tevékenyen részt vehessenek minden elindított programban és meghozott intézkedésben;

A tengerterület-rendezés irányítása

34. aggodalommal jegyzi meg, hogy a Földközi-tenger vízének nagy része a part menti államok joghatóságán vagy felségterületén kívül esik, így a parti államok ezekre a területekre a legjobb esetben is csak korlátozott mértékben tudnak jogszabályokat előírni és érvényesíteni;

35. tudatában van annak, hogy a földközi-tengeri térségben fekvő szomszédos és szemközti parton levő országok közötti határok kijelölésével kapcsolatban bonyolult és politikailag kényes kérdések merültek fel, amelyek hátráltathatják egy valódi integrált tengerpolitika létrejöttét a térségben;

36. úgy véli, hogy az ENSZ 1982. évi tengerjogi egyezménye (UNCLOS) jó alapot szolgáltat az effajta határkérdések megtárgyalásához, és úgy gondolja, hogy az EU-nak törekednie kell arra, hogy ösztönözze az egyezmény aláírására azokat az Unión kívüli mediterrán országokat, amelyek ezt még nem tették meg;

37. támogatja az Európai Bizottságnak a ratifikációt, a végrehajtást és a meglévő megállapodásokhoz kapcsolódó határozatok előírásainak betartását akadályozó legfőbb tényezők megtalálására irányuló erőfeszítéseit, valamint a többoldalú együttműködés és segítségnyújtás javításának lehetőségeit;

38. oszítja azt a nézetet, mely szerint a Földközi-tenger térségének tengeri ügyeivel foglalkozó szervezetek munkáját átláthatóbbá kellene tenni, továbbá az általuk elfogadott vagy támogatott intézkedéseket módszeresen nyomon kell követni és végre kell hajtani;

39. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy jobban tisztázni kell a parti államok szerepét és feladatait, különös tekintettel a tengeri övezeteknek a fenntartható fejlődés szempontja szerinti kezelésére;

⁽¹⁾ COM(2009) 540 végleges.

40. támogatja a tengeri övezetek kijelölésével járó költségekről és előnyökről szóló külön tanulmány elkészítésére irányuló javaslatot;

41. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vállaljon fel markánsabb álláspontot, amikor annak elismeréséről van szó, hogy a tengerterület-rendezés regionális szint alatti irányításának hatékonyabbá tételét bátorítani kell és meg kell erősíteni;

Az érdekelték fokozottabb bevonása

42. osztja azt a nézetet, hogy az integrált tengerpolitika földközi-tengeri végrehajtásában az érdekelték részvétele továbbra is fő prioritás kell hogy legyen;

43. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság vállalja, hogy arra fogja bátorítani az érdekelt felek platformjait, hogy rendszeres jelleggel foglalkozzanak a Földközi-tengert közvetlenül érintő kérdésekkel;

44. támogatja az Európai Bizottság ajánlását, mely szerint meg kell vizsgálni, hogy a Földközi-tenger térségében fekvő egyes parti államok érdekelt felei hogyan vonhatók be jobban a folyamatba;

A tengerpolitikai irányítás ágazatokon átívelő eszközei

45. egyetért azzal, hogy a hatékonyabb tengerpolitikai irányítást fel kell vértetni olyan hatékony eszközökkel, amelyek lehetőséget teremtenek a gazdasági növekedéshez, továbbá garantálják a környezet védelmét, és jobb jövőt biztosítanak a tengerparti lakosságnak;

Tengerterület-rendezés és tengeri stratégiák

46. örömmel fogadja az Európai Bizottság optimizmusát, hogy a tengerhasznosítási tevékenység a jelenlegi globális gazdasági válság ellenére növekedésnek fog indulni a Földközi-tenger térségében;

47. ugyanakkor azonban aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az így fokozódó tengerhasznosítási tevékenység – megfelelő szabályozás és jogérvényesítés híján – esetleg a Földközi-tenger térségében már amúgy is ingatag társadalmi és környezetvédelmi szerkezet további romlását fogja eredményezni;

48. osztja azt a nézetet, hogy – az esetlegesen már meglévő nemzeti területrendezési rendszerek tiszteletben tartása mellett – a Földközi-tenger térségére vonatkozó tengerterület-rendezés hatékony irányítási eszközként szolgálhat az ökoszisztéma-alapú gazdálkodás alkalmazásához, a tengerhasznosítási tevékenységek egymásra gyakorolt hatásainak kezeléséhez, valamint a terület-használat és a tengeri élőhelyek megóvásának szükségessége közötti ellentétek kiküszöböléséhez;

49. támogatja, hogy a Tengeri területrendezési útitervben felsorolt elveket a Földközi-tenger tágabb kontextusában is alkalmazzák;

50. úgy véli, hogy annak a közös megegyezéssel kitűzött célnak az elérését, hogy a tengerre hatást gyakorló emberi tevékenységek ökoszisztéma-alapú megközelítését alkalmazó integrált tengeri stratégiák révén a tengeri vízterületek tekintetében a tagállamok 2020-ra elérjék a jó környezeti állapotot, továbbra is

prioritásként kell kezelni. Ezért fontos, hogy nemcsak olyan kérdésekre fordítsanak figyelmet, mint a kikötők és part menti települések által okozott tengerszennyezés, hanem a Földközi-tengerbe torkolló folyók vízminőségére is, valamint annak szükségességére, hogy magas minőségű szennyvíztisztítási rendszert biztosítsanak mind az ilyen folyók, mind a partok mentén fekvő városokban és helységekből;

51. azon a véleményen van, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak ebben jelentős szerep jut, ezért örömmel fogadja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy indítsanak projektet a tengerterület-rendezés szubregionális szintű alkalmazásának tesztelésére a határokon átnyúló konkrét gyakorlatok ösztönzése érdekében;

52. örömmel fogadja a közös végrehajtási stratégia olyan irányú továbbfejlesztését, hogy az segítsen nyújtson a tagállamoknak abban, hogy eleget tegyenek a tengeri stratégiáról szóló keretirányelvben vállalt kötelezettségeiknek, bár fenntartásai vannak azzal kapcsolatban, hogy a tengervizek állapotáról és hasznosításáról szóló átfogó értékelés kivitelezhető-e az idei év végéig;

A tengerparti övezetek és a szigetek integrált kezelése

53. támogatja azt az elkötelezett hozzáállást, hogy az éghajlatváltozás kérdését prioritásként kell kezelni;

54. örömmel fogadja, hogy a kikötőfejlesztés, a tengerparti turizmus, illetve a tengeri örökség és a tengeri környezet – többek között a NATURA 2000 területek – védelme kiemelt súlyt kap;

55. egyetért azzal, hogy az akvakultúrát figyelembe kell venni a tengerparti övezet integrált kezelésében, és hogy az a Földközi-tenger part menti kultúrájának és gazdasági rendszerének részét képezi;

56. egyetért azzal, hogy a gazdag kultúrájú földközi-tengeri medence egészében hatalmas potenciál rejlik a további fejlesztésre;

57. elégedetten nyugtázza, hogy a közlemény külön figyelmet szentel a szigetállamok és a szigeti régiók kérdésének, különösen a fizikai összeköttetés nehézségeinek vonatkozásában;

58. osztja azt a nézetet, hogy integrált megközelítésre van szükség a Földközi-tenger partvidékének kezelését illetően;

59. egyetért azzal, hogy az ágazatokon átívelő irányítási eszközök segítséget nyújthatnak a mediterrán tengerparti régióknak abban, hogy a társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatóságot integrált módon valósítsák meg;

60. ismételtelen kijelenti, hogy támogatja azt az európai bizottsági kezdeményezést, hogy fogadjanak el a földközi-tengeri térség tengerparti övezetének integrált kezelését elősegítő, a medence egészére kiterjedő jogi eszközöket; (2)

(2) A mediterrán térség tengerparti övezetének integrált kezeléséről szóló 2008. január 21-i jegyzőkönyv szellemében.

61. egyetért azzal, hogy a bevált módszerek cseréje fontos eszköz a gyakorlatok hatékonyabbá tételére, ezért támogatja azt a kezdeményezést, hogy az Európai Bizottság készítsen interneta-lapú jegyzéket a tengerparti övezet integrált kezeléséhez kapcsolódó eszközökről, bevált módszerekről és esettanulmányokról;

62. támogatja, hogy lépéseket kellene tenni a földközi-tengeri térség tengerparti övezetének integrált kezeléséhez kapcsolódó tudásbázis fejlesztésére, külön hangsúlyt helyezve a nemzetközi együttműködésre;

63. helyesli, hogy intézkedéseket fogadjanak el a szárazföld és a tenger közötti kapcsolódási pontok megerősítésére, és különösen a szárazföldi és a tengeri tervezés hatékonyabb összekapcsolására;

64. egyúttal viszont arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy alkalmazzon merészebb megközelítést, és új, hatékonyabb eszközöket javasoljon a kitűzött célok eredményes megvalósítására, figyelembe véve, hogy érdemes volna bevonni a helyi és regionális önkormányzatokat is a folyamatba;

65. az RB támogatná olyan tengeri akciócsoportok létrehozását, amelyek ötvöznék a ma egymástól függetlenül kezelt különféle ágazati szempontokat. Ennek célja, hogy javítsák az olyan strukturális (ERFA, ESZA) és nem strukturális (EHA) alapok közötti komplementaritást és szinergiákat, amelyekből tengerügyi intézkedések támogathatók;

A tudásalapú fellépés elősegítése

66. egyetért azzal, hogy a fenntartható tengeri gazdaságok fejlesztéséhez és a tengerparti övezet hatékony kezeléséhez olyan szakpolitikákra van szükség, amelyek a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretekre épülnek;

67. kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönzőkkel mozgósítsa a kikötői területek fenntartható kezelését;

68. osztja azt az aggodalmat, hogy többet kell tenni a Földközi-tenger környezeti állapotának és a természeti erőforrások potenciális hozamának felméréséhez szükséges alapadatok gyűjtése és terjesztése érdekében;

69. támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a közös halászati politika és a földközi-tengeri térséghez kapcsolódó környezetvédelmi szabályozás elfogadásával és végrehajtásával összefüggésben hangsúlyozni fogja a tudományos szakvélemények és az adatgyűjtés fontosságát;

70. egyetért azzal, hogy a megerősített tengerkutató infrastruktúra, a tengerhasznosítási célú klaszterek és technológiai platformok által tett, integrált kutatási és technológiafejlesztési erőfeszítések, valamint a tagállamok és a régiók közötti szinergiák nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy koherens megoldásokat találjunk, amelyekkel az ökoszisztéma-alapú megközelítés keretein belül maradéktalanul kiaknázhatjuk a Földközi-tengerben rejlő gazdasági potenciált, és ebből következően úgy véli, hogy a tengeri ökoszisztémák – köztük a tengerfenék – multidiszciplináris megfigyelésének fejlesztése jó irányba tett lépést jelent;

71. elismeri az európai tengeri megfigyelési és adathálózat (EMODNET) kiépítésével kapcsolatban folyó lényeges munkát, amely hálózat célja a tudás-infrastruktúra jobbítása, valamint a

felfedezésekkel, illetve az adatokhoz való hozzáféréssel és felhasználással kapcsolatban fennálló akadályok megszüntetése;

72. üdvözlözi az Európai Bizottság szándékát egy integrált tengeri európai kutatási hálózat létrehozására, amely a tengerkutatás területén a tagállamok közötti együttműködés megerősítésére irányul, beleértve a földközi-tengeri térség országait is;

73. egyetért azzal, hogy hasznos lenne létrehozni egy nagyszabású multitematikus kutatási kezdeményezést a Földközi-tengerrel összefüggésben az egyes tudományterületeken rendelkezésre álló ismeretek integrálása céljából;

74. üdvözlözi Európa Tengeri Atlaszának kifejlesztését, melynek célja, hogy növelje a tudatosságot, valamint közös „tengeri identitást” alakítson ki az egyes tengeri medencékben, köztük a földközi-tengeri térségben;

75. megjegyzi, hogy a földközi-tengeri térségben fennálló speciális geopolitikai helyzetre tekintettel minden kezdeményezés vagy intézkedés végső sikere nagy mértékben függ az összes földközi-tengeri térségi ország teljes körű részvételétől, valamint a megfelelő közös programok és kapacitásépítő kezdeményezések meglététől;

76. ennek kapcsán támogatja egy hosszú távú stratégiai keret meghatározását a földközi-tengeri térség egészét átfogó tudományos együttműködés előmozdítására, amely stratégia lehetővé teszi, hogy a tengerkutatási együttműködés strukturáltabb menetrend alapján folyjon, így adva választ a közös kihívásokra;

Integrált felügyelet a védettebb és biztonságos tengeri térségért

77. egyetért azzal, hogy a tengerhasznosítási tevékenységek és műveletek felügyelete – különösen a biztonságot, az emberi élet védelmét, illetve az ökoszisztéma megőrzését fenyegető kockázatok elhárítása szempontjából – elengedhetetlen a tengeren végzett tevékenységek sikeres kezeléséhez;

78. véleménye szerint a tengeri felügyeletnek ki kellene terjednie a Földközi-tenger tagállami partjainál és nemzetközi vizein folytatott halászati tevékenységekre és átrakódásokra is;

79. támogatja azt a nézetet, hogy a tengerbiztonságra vonatkozó uniós szabályozás szigorú végrehajtása alapvetően fontos;

80. úgy véli, hogy többet kell tenni az EU-n kívüli mediterrán partnerországok tengerpolitikai közigazgatása és kikötői hatósági kapacitásfejlesztésének biztosításához, hogy képesek legyenek megbirkózni a védett és biztonságos tengeri térség biztosításának kihívásával a földközi-tengeri térségben;

81. osztja azt a nézetet, hogy most már építeni kell a SAFEMED-projektnek az uniós tagállamok és a földközi-tengeri partnerországok közötti szabályozási és strukturális különbségek megszüntetése terén elért eredményeire, és támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség technikai együttműködési programokat indítson földközi-tengeri térségi partnereinkkel;

82. a hajók mozgásának felügyeletével kapcsolatban arra kéri az Európai Bizottságot, hogy bővítse az automatikus hajóazonosítási rendszer regionális szerverének hatáskörét annak révén, hogy ösztönzi a nem uniós tagállamokat az ehhez történő csatlakozásra;

83. elismeri a Frontex hozzájárulását a járőrözés javításához a földközi-tengeri térségben, különösen az illegális bevándorlók tömegei által az európai tagállamokra gyakorolt nyomást tekintve;

84. elismeri, hogy a mediterrán partnerországokkal folytatott hatékony párbeszéd és a számukra nyújtott pénzügyi támogatáson keresztül ösztönözni lehet ezeket az országokat arra is, hogy közvetlenül részt vegyenek a Frontex földközi-tengeri térségben végzett tevékenységeiben;

85. aggodalmát fejezi azonban ki amiatt, hogy a Frontex még mindig nincs kellően felvértezve a rábízott feladatok hatékony elvégzéséhez, és támogatja az Európai Bizottságot abbéli törekvéseiben, hogy biztosítsa az ügynökség ellátását a feladatainak elvégzéséhez szükséges eszközökkel és forrásokkal;

86. ugyanakkor annak az aggodalmának ad hangot, hogy az uniós határ menti őrzőjáratokra vonatkozó, nemrég elfogadott új iránymutatások olyan helyzetet teremtettek, hogy az illegális bevándorlással járó többletterheket vállalni nem képes tagállamokat visszatartják attól, hogy fogadó országgént részt vegyenek a Frontex tevékenységeiben, ezáltal komolyan csökkentve ezek sikerének esélyeit;

87. javasolja, hogy mind az Unió területén, mind azon kívül közvetlenebb igazságszolgáltatási intézkedéseket hozzanak azokra vonatkozóan, akik bűncselekmények révén segítik az illegális bevándorlást;

88. ugyanakkor nyomatékosan kéri az Európai Bizottságot, hogy mindent tegyen meg annak biztosítása érdekében, hogy mind az EU területén, mind azon kívül valamennyi szinten tartásuk a legnagyobb tiszteletben az érintett bevándorlók emberi jogait és alapvető szabadságjogait;

89. támogat minden olyan kezdeményezést, amelynek célja a tengeren folytatott kábítószer-ellenes küzdelem terén végzett eredményes munka elősegítése;

90. sajnálattal jegyzi meg, hogy a közlemény nem tesz említést a terrorizmus egyre növekvő veszélyéről, ideértve a tengeri kalózkodást is, amely sajnálatos módon a régiótól nem túl távoli területeken is felütötte fejét;

91. támogat minden olyan erőfeszítést, amelynek célja a tengeri felügyelet integrációja a földközi-tengeri térségben az információcsere támogatása és a tengeri megfigyelésért és felügyeletért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködés fokozása révén;

92. úgy látja azonban, hogy a földközi-tengeri partnerországoknak a tengeri felügyelet integrációjába való bevonása nem csupán további megfontolásra érdemes kérdés, hanem az Európai Bizottságnak prioritásként kellene kezelnie azt;

93. ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a tengerhasznosítási tevékenységek és műveletek sikeres felügyelete, valamint a biztonsági problémák megoldása nem érhető el a helyi és regionális önkormányzatok aktív bevonása nélkül;

Következtetés

94. egyetért azzal, hogy a Földközi-tengert érintő kihívások közös és integrált válaszokat tesznek szükségessé, amelyeknek a hatékonyabb tengerpolitikai irányításon kell alapulniuk, és támogatja az Európai Bizottság azon kezdeményezését, hogy szerepet vállal a tagállami tevékenységek összehangolásában és megkönnyítésében a földközi-tengeri térség tengerészeti politikájában;

95. ennek kapcsán megjegyzi, hogy a közlemény általában véve tiszteletben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét, ugyanakkor csalódottan látja, hogy a közlemény nem mindig ismeri el megfelelően a helyi és regionális dimenziót, különösen a javasolt programokkal és kezdeményezésekkel kapcsolatban, ezért intézkedések meghozatalára szólítja fel az Európai Bizottságot annak biztosítása érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatok lehetőséget kapjanak az említett programokban és kezdeményezésekben való közvetlen részvételre, és közös válaszokat adhassanak a földközi-tengeri térség előtt álló legfontosabb kihívásokra. Az Európai Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy a helyi önkormányzatok felépítése tagállamonként eltérő, és hogy országonként különböző hatásköreik a kívánt elkötelezettséget is más-más mértékben teszik lehetővé;

96. osztja azt a nézetet, hogy a tengerügyek integrált megközelítése nem aknázhatja alá azokat az eszközöket és célokat, amelyeket a tengerhasznosításhoz kapcsolódó meghatározott területeken történő előrelépés érdekében már kitűztek;

97. egyetért azzal, hogy a földközi-tengeri térségben a sikeres, integrált tengerészeti politika megkönnyítheti a hatékonyság és az eredmények optimalizálását a régiót érintő különböző tevékenységi területeken;

98. ugyanakkor azonban sajnálkozását kénytelen kifejezni amiatt, hogy a közlemény nem közöl részleteket a tervezett tevékenységek finanszírozásáról;

99. ebből következően, noha támogatja a közleményben leírt célokat és tevékenységeket, felszólítja az Európai Bizottságot véleményének tudomásulvételére és a szükséges intézkedések meghozatalára a közlemény további erősítése érdekében;

Ajánlások

A Régiók Bizottsága elsősorban az alábbiakat ajánlja:

100. ösztönözzék a mélyebb és konstruktívabb párbeszédet a régió valamennyi érintett szereplője között, beleértve a helyi és regionális szintet is, erősítve a kölcsönös bizalmat és megértést;

101. hatékony mechanizmusok jöjjenek létre, amelyek révén a földközi-tengeri térség országai ösztönözést kapnak és képessé válnak arra, hogy egyenlő mértékben hozzájáruljanak a hatékony kormányzáshoz ebben az egyedülálló térségben, különös figyelmet fordítva a tengeri környezet védelmére és a biológiai sokféleségre;

102. az Európai Bizottság vegye fontolórára olyan intézkedések ajánlását és elfogadását, amelyek az Európai Unió tagállamai között, valamint az Unión kívüli földközi-tengeri partnerekkel összehangolják a speciális közvetlen fellépéseket a megnövekedett, határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni harc érdekében, nem utolsósorban az emberkereskedelem, a kábítószer- és a fegyverkereskedelem jelenségére tekintettel;

103. a helyi és regionális dimenzió potenciális szerepe kapjon nagyobb figyelmet és elismerést mind az EU-ban, mind az Unión kívüli földközi-tengeri államokban, és ennek kapcsán még nagyobb figyelemben, koordinációban és támogatásban részesüljön a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlésének (ARLEM) munkája;

104. a Régiók Bizottságának és az általa képviselt helyi és regionális kormányzati szintnek teljes körű lehetőséget kell kapnia arra, hogy aktívan részt vegyen a tagállamok javasolt magas szintű fókuszpontjai csoportjának tevékenységében, amelyek célja az integrált tengerpolitika alakításának rendszeres megvitatása;

105. a Régiók Bizottsága és az általa képviselt helyi és regionális kormányzati szint ugyanígy kapjon teljes körű lehetőséget arra, hogy aktívan részt vegyen a földközi-tengeri térség integrált tengerpolitikájával foglalkozó munkacsoport vitáiban;

106. készítsenek részletes tanulmányt a Földközi-tengeren jelenleg szállított termékekről és anyagokról, hogy meg lehessen állapítani az ezzel járó reális veszélyek szintjét;

107. több állami–magán közös kezdeményezésre van szükség, amelyek aktív támogatásban részesülnek európai finanszírozási eszközökből, annak érdekében, hogy megtisztítsák a Földközi-tenger térségét, illetve hogy megállítsák a biológiai sokféleség ottani csökkenését, valamint hogy ösztönözzék a hatékonyabb és kevésbé veszélyes módok megtalálását az ipar nyersanyaggal való ellátásra;

108. felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa az éghajlatváltozással és a part menti környezetszennyezéssel összefüggő jelenségek alapos tanulmányozását, melyek a part menti halászatra nézve is súlyos gazdasági következményekkel járnak. Emellett hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az Európai

Bizottság hozzájáruljon a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseivel, hogy azonnali intézkedéseket hozzanak a hivatásos halászok és a halászati ágazatban dolgozók helyzetének megkönnyítése érdekében;

109. rövid és középtávon dolgozzanak ki és alkalmazzanak megfelelő politikai eszközöket és mechanizmusokat, amelyek hatékonyan segítik a tengerpolitika további integrációját, és a tengerpolitikák nagyobb harmonizációját és egyszerűsítését eredményezik;

110. hozzanak intézkedéseket annak ösztönzésére, hogy valamennyi földközi-tengeri állam ratifikálja és teljes mértékben valószínűsíti meg a földközi-tengeri térség tengeri környezetének védelméről, biológiai sokféleségéről, hajózási és halászati tevékenységeiről szóló egyezményeket és jegyzőkönyveket, a halállomány közös és megosztott kezelése, valamint a különböző halászati rendszerekre vonatkozó kötelezettségek harmonizálása révén a földközi-tengeri térség valamennyi országában;

111. különösen meg kell fontolni az RB több alkalommal hangoztatott felszólítását, amely szerint ki kell dolgozni egy egységes, egyszerűsített pénzügyi mechanizmust, amely valamennyi tengeri vonatkozású kérdést összefogja egy európai part menti és szigeti alap keretében;

112. az Európai Bizottság fejtsse ki azt a javaslatát, hogy projektet indít a tengerterület-rendezés szubregionális szintű alkalmazásának tesztelésére a határokon átnyúló konkrét gyakorlatok ösztönzése céljából, oly módon, hogy viszonylag rövid időn belül részletes javaslatot terjeszt elő, és ennek kapcsán az RB megismétli az innovatív többszintű kormányzásra irányuló kérését, amelynek esetében szociális és környezeti szempontokat és meglévő regionális egyezményeket is figyelembe kell venni.

Kelt Brüsszelben, 2010. június 10-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Mercedes BRESSO